

MOCIÓ DEL GRUP MUNICIPAL SOCIALISTA, EeCP I LA REGIDORA O ADSCRITA EN COMMEMORACIÓ DEL DIA 21 DE MARÇ, DIA INTERNACIONAL PER L'ELIMINACIÓ DEL DISCRIMINACIÓ RACIAL

El 21 de març es commemora el Dia Internacional per a l'Eliminació de la Discriminació Racial, instaurat per l'Assemblea General de les Nacions Unides en record de la massacre de Sharpeville de 1960. Aquell dia, 69 persones van ser assassinades mentre es manifestaven pacíficament contra la llei de passis de l'apartheid a Sud-àfrica.

Una data que ens recorda que la lluita contra el racisme no és només una reivindicació històrica, sinó un compromís vigent amb la dignitat de les persones, amb els drets humans, amb la justícia social i amb la qualitat democràtica de les nostres institucions.

Més de seixanta anys després, el racisme continua molt present en les nostres societats, adoptant formes diverses, algunes explícites i d'altres més subtils, però igualment profundes.

Les dades més recents a Catalunya ho confirmen. L'Enquesta sobre discriminacions (IFE 2024) indica que el 60% de les persones enquestades considera que la discriminació per origen ètnic o cultural és molt o bastant habitual, mentre que el 61% opina el mateix respecte de la discriminació pel lloc de procedència. Aquestes xifres posen de manifest que el racisme i les discriminacions vinculades a l'origen continuen sent una realitat present i àmpliament percebuda a la nostra societat.

No es tracta només d'actituds individuals, sinó de dinàmiques estructurals que condicionen l'accés efectiu a drets bàsics com l'habitatge, l'educació, el treball o la participació comunitària. En aquest context, les discriminacions racistes es perceben com habituals en diversos àmbits: més de la meitat de la població (59 %) considera que és molt o bastant habitual trobar dificultats per llogar o comprar un habitatge per motius racistes, mentre que una proporció significativa (39 %) assenyala haver sentit menyspreu als costums o formes culturals pròpies.

Especialment preocupant és el fenomen de la infradenúncia en l'àmbit de la discriminació racial. Només el 18,2% de les persones que han patit discriminació han presentat alguna queixa o denúncia formal. Això significa que la gran majoria de situacions no arriben als circuits institucionals, sovint per desconfiança, per por a represàlies o per la percepció que denunciar no servirà de res. Aquesta invisibilització afavoreix la impunitat i dificulta la superació real i efectiva de les desigualtats.

El racisme també es manifesta amb força en l'entorn digital. Les xarxes socials s'han convertit en espais i plataformes per a la difusió, sovint sense control, de discursos d'odi, estereotips i desinformació que alimenten la por i la fractura social. El 46% de la població considera molt o bastant habitual rebre amenaces de caràcter racista a través de les xarxes socials. Aquestes dinàmiques no són alienes a la vida quotidiana i generen climes de rebuig, legitimen la discriminació i erosionen la convivència.

En les darreres setmanes s'han produït fets rellevants que marquen un punt d'inflexió en la lluita contra el racisme. D'una banda, el Tribunal Suprem ha fixat una doctrina clara sobre els delictes d'odi i ha reafirmat que les expressions racistes no poden quedar emparades per la llibertat d'expressió quan vulneren la dignitat i la igualtat de les persones. De l'altra, la Generalitat de Catalunya ha imposat la primera sanció administrativa per discriminació en l'accés a l'habitatge per motius racials, establint un precedent contra el racisme immobiliari. Aquestes decisions reforcen el marc jurídic i institucional i envien un missatge clar: la discriminació no és tolerable ni pot quedar impune.

En aquest mateix sentit, el president de la Generalitat ha expressat el compromís d'impulsar un Pacte Nacional contra els Discursos d'Odi, amb l'objectiu de reforçar les eines institucionals i socials per prevenir i combatre aquestes manifestacions. En aquest marc, el combat contra el racisme tindrà un paper central, atès que continua sent una de les principals causes de discriminació al nostre país, tal com assenyalen tant les dades de l'Enquesta sobre discriminacions com els registres de l'Oficina d'Igualtat de Tracte i No Discriminació.

Per als i les socialistes, la igualtat no és només un principi formal recollit en les lleis, sinó una condició imprescindible per a la cohesió social i per a la qualitat democràtica. No hi pot haver ciutadans i ciutadanes de primera i de segona. No hi pot haver convivència si el color de pell, l'origen o la llengua condicionen les oportunitats vitals.

Els governs municipals assumeixen també la responsabilitat de liderar, al costat de la resta d'institucions del país, polítiques públiques valentes i transversals. El combat contra el racisme no és una acció puntual vinculada a una efemèride, sinó una tasca estructural que exigeix revisar protocols, formar els equips municipals, reforçar els mecanismes d'atenció i denúncia, i col·laborar estretament amb les entitats socials i, especialment, amb el Govern de la Generalitat.

El 21 de març no és només un dia de record. És també una afirmació de valors. És una declaració clara que la igualtat de tracte i la no-discriminació són pilars irrenunciables de tota acció pública.

Per tot això, es proposa al Ple de l'Ajuntament d'Esplugues l'adopció dels següents

ACORDS:

1. Reafirmar el compromís del municipi amb la igualtat de tracte i la no-discriminació com a principis rectors de l'acció institucional.
2. Impulsar mesures municipals específiques per prevenir i detectar situacions de discriminació racial, especialment en l'accés a l'habitatge, als serveis municipals i als espais públics.
3. Reforçar els canals d'atenció i denúncia, garantint informació accessible, acompanyament a les víctimes i coordinació amb els organismes competents en matèria d'igualtat de tracte.
4. Promoure formació específica en matèria antiracista per al personal municipal i per als serveis d'atenció a la ciutadania, amb l'objectiu de prevenir pràctiques discriminatòries i reforçar la confiança institucional.
5. Desenvolupar accions de sensibilització i prevenció dels discursos d'odi, incloent-hi l'entorn digital.
6. Traslladar aquesta declaració a les entitats socials del municipi i als organismes competents de la Generalitat de Catalunya.